

Forsøgsteknisk ordliste

Lotte Buch^a

^a Teknologisk Institut

Anlægsparcel	Høstparcel plus værn (kaldes også bruttoparcel).
Blok	Afgrænset del af hele forsøget, der indeholder en parcel af hvert forsøgsled.
Blokforsøg	Forsøg, hvor parcellerne er inddelt i blokke med henblik på at mindske forsøgsfejlen.
Bruttoparcel	Anden betegnelse for anlægsparcel.
Delprøve	En prøve som udtages selvstændigt, og som senere ved sammenblanding bliver til den samlede prøve - oftest en parcelprøve, som efterfølgende indgår i en ledprøve.
Flerfaktorielle forsøg	Forsøg, hvor man måler virkninger af flere dyrkningsfaktorer i samme forsøg, f.eks. såtid og udsædsmængde, bl.a. med henblik på bestemmelse af vekselvirkning.
Forsøgsled	De behandlinger, som prøves i forsøget.
Fællesparceller	Anden betegnelse for gentagelser.
Gentagelse	To eller flere parceller fra samme forsøgsled. Bruges ofte i stedet for betegnelsen blok eller fællesparcel. Antal gentagelser udtrykker det antal gange samme led/behandling findes i forsøget.
Grundbehandlinger	Behandlinger som er ens for alle forsøgets parceller, dvs. for hele forsøget.
Høstparcel	Den del af parcellen, som der bestemmes udbytte i. Svarer til anlægsparcel minus værn. Beregnes fra midten til midten af parcelgrænse.
Kvadratsforsøg (romerkvadrat-forsøg)	I romerkvadratsforsøg er antallet af gentagelser lig med antallet af led, og forsøgsbehandlingerne placeres således, at de netop fremkommer én gang i hver kolonne og række. Romerkvadratsforsøg anvendes normalt i forsøg med rækkeafgrøder, f.eks. kartofler.
Nettoparcel	Anden betegnelse for høstparcel.
Parcel	Afgrænset, sluttet jordstykke, der har fået samme behandling. Den mindste enhed i et forsøg.
Parcelgrænse	Sædvanligvis ubevokset (bortsprøjtet) eller (pløjet streg) til afgrænsning af parcel eller høstparcel.
Prøve	Den mængde, der udtages af parcellen (eller anden enhed), til analysering.

Randomisering	Tilfældig fordeling af forsøgsleddene indenfor hver blok eller i hele forsøget.
Rækkeforsøg	Et forsøg, hvor parcellerne ligger side om side i én række. De enkelte blokke ligger i forlængelse af hinanden. I et rækkeforsøg i flere rækker er blokkene dog placeret side om side.
Split-plot	Forholdsvis stor parcel med en forsøgsbehandling opdelt med andre forsøgsbehandlinger f.eks. 2-faktorielt sortsforsøg med og uden svampebekæmpelse.
Ufuldstændige blokforsøg	Forsøgsdesign hvor alle led ikke forekommer i alle blokke. Velegnet til forsøg med mange led, f.eks. sortsforsøg. Alpha-design er en variant af ufuldstændige blokforsøg.
Vekselvirkning	Betegnelse for de forhold, at virkningen af en faktor i et flerfaktorielt forsøg påvirkes af en anden faktor.
Værn	Den del af anlægsparcellen, der ikke høstes forsøgsræssigt. Værnet er som regel tilsået med samme afgrøde som høstparcellen, men kan også være et ubevokset areal. Gangene for enderne af parcellerne i et rækkeforsøg regnes undertiden med til værn.